

ترجمه یادداشت توضیحی در مورد گزارش مدیر کل به شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی با
عنوان «موافقت‌نامه پادمانی NPT با جمهوری اسلامی ایران»

(GOV/2025/25 ، ۳۱ مه ۲۰۲۵)

خلاصه یادداشت توضیحی

در خصوص گزارش مدیر کل (GOV/2025/25)، عدم وجود هرگونه مدرکی دال بر انحراف به سمت اهداف نظامی، مجدداً ماهیت صلح‌آمیز برنامه هسته‌ای ایران را تأیید می‌کند. هیچ مدرک معتبری وجود ندارد که ثابت کند موضوعات باقی‌مانده، خطر اشاعه‌ای به همراه داشته است. همان‌طوری که در این گزارش بیان شده است، "ایران در مورد موضوعات مربوط به اجرای معمول پادمان به همکاری با آژانس ادامه می‌دهد و آژانس تلاش گسترده‌ای برای راستی‌آزمایی در ایران متناسب با چرخه سوخت هسته‌ای و فعالیت‌های ایران انجام می‌دهد".

مدیر کل گزارشی را به شورای حکام ارائه کرد (مطابق با آنچه در GOV/2015/68 آمده است) که شامل «ارزیابی نهایی» تمام موضوعات باقی‌مانده گذشته و حال است. پس از آن گزارش، شورای حکام در دسامبر ۲۰۱۵، قطعنامه‌ای (GOV/2015/72) را تصویب کرد که در آن به گزارش مدیر کل اشاره و همچنین ذکر شده است که «این موضوع بررسی این مورد توسط شورا را به پایان می‌رساند». گزارش اخیر مدیر کل آشکارا در تضاد با ارزیابی نهایی و قطعنامه GOV/2015/72 می‌باشد.

این یک انتظار کاملاً تثبیت شده است که ارزیابی‌های آژانس صرفاً بر اساس منابع تأیید شده، معتبر و غیربحث‌برانگیز باشد. اتکا به اطلاعات تأیید نشده برگرفته از منابع آزاد یا اطلاعات ارائه شده توسط طرف‌های ثالث شناخته شده برای دبیرخانه، با اصول عینیت، بی‌طرفی و حرفه‌ای‌گری که زیربنای مأموریت آژانس هستند، مغایرت دارد.

تمام مواد و فعالیت‌های هسته‌ای ایران به طور کامل به آژانس اعلام و توسط آن راستی‌آزمایی شده است. ایران تمام تلاش‌های خود برای کشف منشأ چنین ذراتی در آن مکان‌ها را به کار گرفته است. مقامات امنیتی مربوطه ایران، اخیراً طبق تحقیقات و بررسی‌های گسترده، سرنخ‌های بیشتری کشف کرده‌اند که تأیید می‌کند خرابکاری و یا اقدام خصمانه در آلودگی آن مکان‌ها دخیل بوده است.

درج برخی موضوعات غیرمرتبط در گزارش، در تضاد با حرفه‌ای‌گری، عینیت و بی‌طرفی آژانس است. به عنوان مثال، غنی‌سازی اورانیوم ۶۰ درصدی طبق NPT ممنوع نیست و غنی‌سازی و ذخایر ۶۰ درصدی ایران کاملاً تحت نظارت و راستی‌آزمایی آژانس است.

جمهوری اسلامی ایران، مایل است نظرات و مشاهدات خود را در مورد گزارش مدیر کل به شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (GOV/2025/25) به شرح زیر به اشتراک بگذارد:

نظرات کلی

۱. ارزیابی جامع و به‌روز شده مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در مورد برنامه هسته‌ای صلح‌آمیز ایران در برهه‌ای حساس از تعامل ایران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ارائه می‌شود. محتوا و زمینه این گزارش پیامدهایی بسیار فراتر از تعامل جاری بین جمهوری اسلامی ایران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی خواهد داشت.

۲. محتوا، لحن و گستره گزارش بسیار قابل اعتراض است و نشان‌دهنده انحراف آشکار از مأموریت ظاهراً بی‌طرفانه مدیر کل و همچنین هشدارهای مندرج در بند ۶ اجرایی (OP6) قطعنامه GOV/2024/68 است؛ روندی که مورد حمایت تعداد زیادی از کشورهای عضو، از جمله اعضای شورای حکام، قرار نگرفته و با رویکردی سیاسی هدایت می‌شود که سعی در لغو سفر موفق مدیر کل به تهران در آن زمان دارد. جمهوری اسلامی ایران از این فرصت استفاده می‌کند تا ملاحظات شدید و اعتراض قاطع خود را به نگرش به اصطلاح ارزیابی نسبت به دستاوردهای به سختی حاصل شده از طریق همکاری ایران اعلام کند. به همان اندازه تأسف‌آور است که زبان ناسپاسی چنین ارزیابی، مانع از زمینه‌های بیشتر همکاری ایران و آژانس می‌شود.

۳. جمهوری اسلامی ایران با تکرار موضع اصولی و محکم خود در رد تمام سلاح‌های کشتار جمعی، از جمله سلاح‌های هسته‌ای، بر تعهد خود به معاهده عدم اشاعه سلاح‌های هسته‌ای (NPT) و حق برخورداری از انرژی هسته‌ای صلح‌آمیز طبق ماده چهارم این معاهده تأکید می‌کند. علاوه بر این، علیرغم موانع دست و پا گیر برای انجام تعهداتش طبق این معاهده، ایران به تعهدات خود طبق موافقت‌نامه پادمان جامع (CSA) پایبند است و به توسعه برنامه هسته‌ای صلح‌آمیز خود برای تأمین نیازهای داخلی ادامه می‌دهد. همان‌طوری که در یادداشت‌های توضیحی قبلی، از جمله INFCIRC/1290 مورخ ۲۰ مه ۲۰۲۵ و INFCIRC/1275 مورخ ۴ مارس ۲۰۲۵ شرح داده شده، ایران معتقد است که فقدان شواهد قابل راستی‌آزمایی، معتبر و فنی، تنها منجر به نتیجه‌گیری‌های با انگیزه سیاسی خواهد شد.

۴. اختلافات سیاسی، در صورت وجود، باید از طریق مجاری دیپلماتیک مناسب و نه از طریق تریبون آژانس مورد بررسی قرار گیرد. ایران از آژانس بین‌المللی انرژی اتمی می‌خواهد که در گزارش‌ها، ارزیابی‌ها و ارتباطات خود به موضع صرفاً فنی بازگردد. همان‌طوری که تاکنون چنین بوده است، ایران آماده است تا برای رسیدگی به هرگونه موضوعات فنی باقیمانده ناشی از تعهدات پادمانی خود، با آژانس تعامل بیشتری داشته باشد.

۵. جمهوری اسلامی ایران، با تکیه بر اصول محکم دینی و راهبردی، پیوسته و بدون هیچ ابهامی، دستیابی، تولید، انباشت یا استفاده از سلاح‌های کشتار جمعی، به ویژه سلاح‌های هسته‌ای را که غیرانسانی می‌داند، رد کرده است. این عدم پذیرش صرفاً لفاظی نیست؛ بلکه عمیقاً در دکترین امنیت ملی ایران ریشه دارد، که در تعهدات حقوقی بین‌المللی

الزام آور آن - به ویژه به عنوان یک کشور غیر دارنده سلاح هسته‌ای عضو NPT - منعکس شده و با فتوای مقام معظم رهبری مبنی بر ممنوعیت چنین سلاح‌هایی تقویت شده است.

۶. رویکرد غیرحرفه‌ای اتخاذ شده توسط مدیر کل در گزارش‌ها و اظهارات خود و همچنین بزرگ‌نمایی موضوعات ادعایی، از جمله در مصاحبه‌های رسانه‌ای، آژانس را از نقش فنی و بی‌طرفانه خود منحرف می‌کند. همچنین، استناد مکرر به اطلاعات غیرقابل اعتماد و غیرمعتبر به عنوان مرجع، که به عنوان «تمام اطلاعات مرتبط با پادمان» در دسترس آژانس ارائه می‌شود، اعتبار آن را بیش از پیش تضعیف می‌نماید.

۷. با نادیده گرفتن پیشرفت‌های حاصل شده در جریان سفر مدیر کل به ایران و همکاری‌های جاری تحت موافقت‌نامه پادمان جامع (CSA)، تصویب قطعنامه (GOV/2024/68) برخلاف انتظار ایران و مدیر کل، نتوانست استاندارد واقعیات عینی و بی‌طرفی مورد نیاز برای تصمیم‌گیری آژانس را برآورده کند. ماهیت سیاسی آن - که توسط همان کشورهای که سابقه عدم پایبندی به تعهدات خود در برجام را دارند، اعمال می‌شود - نگرانی‌های جدی را در مورد سوءاستفاده از اختیارات شورای حکام برای اهداف نامربوط ایجاد می‌کند. چنین رفتاری اعتبار آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را به عنوان یک نهاد راستی‌آزمایی بی‌طرف از بین می‌برد. این قطعنامه - که مورد حمایت تعداد زیادی از کشورهای عضو نیست - نشان دهنده یک اقدام نسنجیده است که هم روح و هم نص اساسنامه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و هم NPT را تضعیف می‌کند.

۸. جمهوری اسلامی ایران علیرغم ملاحظات شدید در مورد محتوای قطعنامه و مخالفت مشروع با رویکرد سه کشور اروپایی و آمریکا به عنوان حامیان قطعنامه، بر اساس یک رویکرد اصولی، تعامل سازنده با آژانس را در چارچوب حقوق و تعهدات مندرج در NPT و موافقت‌نامه پادمان جامع برگزیده است. با این وجود، ایران از مدیر کل دعوت کرد تا تعاملات بیشتر را تسهیل کند و تمام تلاش خود را برای موفقیت‌آمیز بودن این بازدید انجام داد که مورد تأیید مدیر کل قرار گرفت. پس از این بازدید، معاون مدیر کل در امور پادمانی و تیم همراهش دو بار به تهران سفر نمودند.

نظرات در مورد بخش (الف) (بندهای ۱ تا ۱۰ «مقدمه»)

۹. در خصوص بند ۶ اجرای داوطلبانه و موقت پروتکل الحاقی طبق قانون «برنامه اقدام راهبردی برای رفع تحریم‌ها و صیانت از منافع ملت ایران» مصوب مجلس شورای اسلامی، پس از خروج غیرقانونی آمریکا از برجام، همراه با ناتوانی سه کشور اروپایی در پایبندی به تعهدات خود، در اعمال حقوق خود ذیل بندهای ۲۶ و ۳۶ برجام، متوقف شده است.

۱۰. اگرچه گزارش در این بخش از «طرف ثالث» به عنوان یکی از منابع اطلاعاتی خود استفاده می‌کند، ارزیابی‌های اصلی گزارش به طور کلی، از جمله در بند ۷۸ و همچنین بخش مرتبط با به اصطلاح "مکان‌ها"، کاملاً از اسناد بی‌اساس و ادعاهای بی‌پایه ارائه شده توسط رژیم صهیونیستی گرفته شده است. این به خودی خود انحراف آشکاری

از اصل تأیید بر اساس منابع معتبر می‌باشد - اصلی که همواره به عنوان رویه عرفی در حقوق بین‌الملل در نظر گرفته می‌شود. بدیهی است که عدم رعایت این امر، اعتبار گزارش را به طور قابل توجهی تضعیف می‌کند. نیازی به ذکر نیست که اطلاعات طرف ثالث توسط دشمن سرسخت ایران ارائه شده است که نه تنها دائماً در حال توطئه علیه رابطه ایران با آژانس است، بلکه مرتکب خرابکاری، حمله و تهدید به حمله علیه ایران و همچنین ترور دانشمندان هسته‌ای ایران نیز می‌شود.

نظرات در مورد بخش (ب) (بندهای ۱۲-۱۱ «سابقه»)

۱۱. برخلاف ادعای آژانس در بند ۱۱، هیچ اطلاعات مبسوطی در مورد «سوالات مربوط به مواد هسته‌ای و فعالیت‌های مرتبط با هسته‌ای» ارائه نشد. با این وجود، ایران، به صورت داوطلبانه و بدون داشتن هیچ گونه وظیفه‌ای طبق پروتکل الحاقی (ماده 4.d) و موافقت‌نامه جامع پادمان (ماده ۶۹)، به آژانس دسترسی داد.
۱۲. در حالی که قطعنامه نوامبر ۲۰۲۴ به دو مکان ادعایی اشاره می‌کند، گزارش مدیر کل در بند ۱۲ و همچنین کل بخش (ج) (ارزیابی‌های جامع از چهار مکان) برخلاف قطعنامه و در اقدامی برای بزرگنمایی موضوعات ادعایی، فضای گسترده‌ای - ۹ صفحه از گزارش ۲۲ صفحه‌ای - را به جای دو مکان ادعایی به چهار مکان ادعایی اختصاص می‌دهد. شایان ذکر است که این بخش تصویری غیرواقعی از فعالیت‌ها را ترسیم می‌کند. چنین رویکردی کاملاً عاری از هرگونه حقیقت است.

نظرات در مورد بخش (ج) (بندهای ۵۲-۱۳ «ارزیابی‌های جامع از چهار مکان»)

۱۳. موضوع مرتبط با به اصطلاح مکان لويزان-شیان، پس از فعالیت‌های راستی‌آزمایی شدید توسط آژانس، در سال ۲۰۰۴ مختومه اعلام شد (GOV/2004/83). جای تعجب است که آژانس در این گزارش، این موضوع را دوباره مطرح کرده و ادعاهای جدیدی مانند «اورانیوم طبیعی به شکل دیسک فلزی» و «تولید منابع نوترونی با محرک انفجاری» را بدون ارائه هیچ سند پشتیبان تاکنون برای اثبات ادعاهای خود مطرح کرده است.
۱۴. در خصوص بندهای ۱۵ تا ۱۹ «لويزان-شیان»، اتهامات فاقد هرگونه مبنای پادمانی است و مبتنی بر منابع نامعتبر و بدون ارائه هیچ سندی می‌باشد. این موضوعات در سال ۲۰۱۵ توسط شورای حکام مختومه اعلام شد و طرح مجدد چنین موضوعاتی که از نظر تاریخی حل و فصل شده‌اند، اعتبار و بی‌طرفی آژانس را تضعیف می‌کند.
۱۵. در خصوص ناترازی، به ویژه در بندهای ۲۰ تا ۲۷، قابل توجه است که مواد موجود در آزمایشگاه جابر ابن حیان (JHL) از سال ۲۰۰۳ به طور مداوم تحت مهر و موم آژانس بوده و بارها توسط آژانس راستی‌آزمایی شده است. همان‌طوری که قبلاً گفته شد، موضوعات مرتبط با به اصطلاح «منابع نوترونی با محرک انفجاری» (EDNS) و «اورانیوم فلزی» برای اولین بار مطرح شده و هنوز با ایران مورد گفتگو قرار نگرفته است. این شیوه ارزیابی و

گزارش بدون تعامل لازم و به اشتراک گذاشتن هرگونه اطلاعات، غیرحرفه‌ای و ناعادلانه است. این بخش سعی دارد حتی پروژه‌های توسعه‌ای معمول مانند پروژه‌های عمرانی را به عنوان مدرکی از پاکسازی به تصویر بکشد. این نشانه‌ای واضح است که مدیر کل با ورود به موضوعات غیرمرتبط یا حتی بی‌اهمیت، از وظایف خود فراتر رفته است. ۱۶. در خصوص بندهای ۲۸ تا ۳۳ «مربیان»، تصاویری که توسط به اصطلاح طرف ثالث ارائه شده‌اند، شواهد قابل اعتمادی برای اقدام آژانس محسوب نمی‌شوند. فرضیات نادرست منجر به نتیجه‌گیری‌های نادرست می‌شود. اطلاعات ارائه شده به آژانس توسط دشمن اصلی ایران، رژیم صهیونیستی اسرائیل، معتبر نیستند. تصاویر صرف از آشکارسازهای نوترونی ادعایی - که اصالت آنها بسیار مورد تردید است - مبنای مشخصی برای نتیجه‌گیری آژانس ایجاد نمی‌کند. بنابراین، نتیجه‌گیری بر اساس تصاویر غیرمعتبر، با اصول بی‌طرفی و حرفه‌ای‌گری مورد انتظار از آژانس مغایرت دارد. به آژانس به موقع اطلاع داده شده بود که ساختمان‌های مورد نظر در گزارش قبلاً به کارهای معدنی اختصاص داده شده بودند. توضیحات جامعی در مورد این موضوع به آژانس ارائه شده و قبلاً به آن دسترسی تکمیلی داده شده بود که منجر به بسته شدن نهایی موضوع شد. در مورد موضوع سنگر، توضیحات کافی به آژانس ارائه شده بود. با این وجود، ارزیابی موجود در گزارش مبتنی بر اسناد جعلی و اطلاعات غیرمعتبر است که منجر به طرح اتهامات علیه ایران می‌شود.

۱۷. در بندهای ۳۴ تا ۴۱، «ورامین»، همان‌طوری که ایران بارها توضیح داده است، هیچ مکانی که طبق موافقت‌نامه جامع پادمان (CSA) نیازی به اعلام داشته باشد، وجود ندارد/نداشته است. از دیدگاه پادمانی، اصطلاح «مؤسسه» برای این مکان صدق نمی‌کند و بنابراین نادرست است. ادعای وجود «کارخانه اعلام نشده در مقیاس آزمایشی که بین سال‌های ۱۹۹۹ تا ۲۰۰۳ استفاده می‌شد» با اطلاعات قابل اعتماد و اسناد معتبر پشتیبانی نمی‌شود. این ادعا بیشتر مبتنی بر اسناد جعلی و ساختگی ارائه شده توسط یک نهاد بدنیت به آژانس است. اشاره به یک تصویر ماهواره‌ای بی‌کیفیت برای ارزیابی اینکه «... کانتینرهای خارج شده از ورامین در نهایت به تورقوزآباد منتقل شدند...»، برای تأیید چنین ادعایی کافی نیست. ایران توضیحات لازم در مورد مکان ورامین را به صورت کتبی و شفاهی به آژانس ارائه کرده است. فقدان توجیهات اقتصادی منجر به توقف استخراج سولفات سدیم در این مکان در سال ۲۰۰۴ شد. این واقعیت که آژانس نتوانست سولفات سدیم را ردیابی کند، لزوماً به معنای عدم وجود فعالیت مذکور نیست. آژانس پیش از این هرگز در مورد وجود سیلندرهای UF₆ و تجهیزات ذکر شده در ایران سوالی مطرح نکرده بود. این یک موضوع کاملاً جدیدی است و هیچ سند پشتیبانی توسط آژانس ارائه نشده است. ارزیابی به دست آمده واقعی نیست و فاقد اسناد/مدارک مربوطه است. همان‌طوری که در چندین نوبت، از جمله در ۲۸ مه ۲۰۲۵ در جریان بازدید معاون مدیر کل، رسماً به آژانس اعلام شده است، احتمال خرابکاری در این مکان قابل توجه و بسیار واقعی است.

۱۸. در خصوص بندهای ۴۲ تا ۵۲ مرتبط با «تورقوزآباد»، ارزیابی آژانس مبتنی بر اطلاعات و شواهد معتبر نیست. تورقوزآباد در واقع یک مکان صنعتی است که شامل انواع انبارها و محل‌های دپو برای نگهداری مواد شوینده، مواد شیمیایی، مواد غذایی، پارچه و منسوجات، لاستیک و قطعات خودرو، لوله و اتصالات و برخی ضایعات صنعتی می‌شود. همان‌طوری که قبلاً گفته شد، تغییر جزئی در زمین به درخواست مالک توسط مستاجر قبل از تحویل ملک انجام شده است. درخواست مدیر کل برای توضیحات فنی قبلاً در چندین نوبت پاسخ داده شده است و هیچ به‌روزرسانی بیشتر و هیچ توضیح فنی قابل قبول دیگری وجود ندارد. همان‌طوری که در بند ۴۹ این گزارش به معاون مدیر کل آژانس در آخرین سفرش به ایران در ۲۸ مه ۲۰۲۵ ارائه شد، آثار قابل توجهی از خرابکاری وجود دارد. ایران با هدف رفع کمبودهای اطلاعاتی که توسط آژانس شرح داده شده، آماده است تا اطلاعات بیشتری در رابطه با شبکه خرابکاری ارائه دهد. از آنجایی که این یک تلاش مداوم است، اسناد تکمیلی و پشتیبان می‌توانند در زمان مناسب در دسترس قرار گیرند. لازم به ذکر است که دوربین‌های موجود در این مکان، تنها پس از ذکر آن در رسانه‌ها نصب شده‌اند. از این رو، هرگونه انتظاری مبنی بر ثبت حادثه قبل از نصب آنها غیرواقعی خواهد بود. در نتیجه حادثه خرابکاری در تورقوزآباد و ورامین، ارزیابی موجود در گزارش فاقد مبنای اساسی است. مشابه عدم وجود ارزیابی آژانس در مورد اورانیوم ۲۳۵ غنی‌شده تا ۱۸ درصد، ایران نیز هیچ سرنخی در مورد منشأ مواد مذکور ندارد، جز اینکه علت احتمالی را به خرابکاری نسبت دهد. همان‌طوری که بارها گفته شده است و بر اساس تحقیقات طرف ایرانی، هیچ کانتینر دست‌نخورده‌ای در دوره زمانی ذکر شده توسط آژانس، از این مکان خارج نشده است. همان‌طوری که فیلم اسقاط کانتینر به مقامات آژانس ارائه شده است، این فعالیت می‌تواند به سرعت و در مدت زمان بسیار کوتاه‌تری از تخمین‌های آژانس تکمیل شود. استدلال آژانس مبنی بر اینکه ذراتی با همان نشانه‌ها در JHL و تورقوزآباد یافت شده‌اند، اظهار بی‌سابقه است و برخلاف ادعای زیرنویس شماره ۵۷، ایران هیچ اطلاعاتی دریافت نکرده است. مکان مورد بحث، انبار ضایعات صنعتی است و جابجایی کانتینرها یک فعالیت معمول در آن منطقه است. در مورد این ناترازی، باید مجدداً تأکید شود که هیچ عدم موازنه موادی در JHL وجود نداشته است، زیرا تا زمان انحلال مواد در UCF، تحت نظارت مداوم و مهر و موم آژانس بوده است. چنین ارتباطی که ظاهراً بین تورقوزآباد و لویزان-شیان فرض شده است، ادعای جدیدی است که بدون اطلاع ایران مطرح شده است. در نتیجه تحقیقات بسیار شدید انجام شده در مورد تاریخچه فعالیت‌های این مکان، به جز خرابکاری به عنوان محتمل‌ترین نشانه، هیچ دلیلی برای وجود چنین ذراتی یافت نشده است. لازم به ذکر است اخیراً، سرنخ‌هایی توسط مقامات امنیتی مربوطه در کشور یافت شده که احتمال بالای خرابکاری را تأیید می‌کند. در مورد فرض نادرست آژانس مبنی بر خروج دست‌نخورده کانتینرها از این مکان، توضیحاتی که نشان‌دهنده نادرستی فرض آژانس می‌باشد، قبلاً به آژانس ارائه شده است. با این حال، ایران آمادگی خود را برای توضیحات بیشتر در چارچوب روش انجام کار (مدالیته)

که مطابق با بیانیه مشترک ۴ مارس ۲۰۲۳ مورد توافق قرار خواهد گرفت، ابراز می‌کند. انتظار نمی‌رود آژانس در تورقوز آباد به دنبال مواد و تجهیزات هسته‌ای باشد که از ابتدا هرگز وجود نداشته‌اند.

نظرات در مورد بخش (د) (بندهای ۵۳ تا ۶۷ «همکاری بین ایران و آژانس»)

۱۹. لازم به ذکر است که ایران حداکثر همکاری را با آژانس تحت موافقت‌نامه پادمان جامع (CSA) و پروتکل الحاقی – زمانی که به صورت موقت و داوطلبانه اجرا می‌شد – ارائه کرده است. در برخی موارد، دسترسی‌های بیشتری فراتر از تعهدات CSA و پروتکل الحاقی نیز اعطا شده است.

۲۰. مدیر کل در بخش مربوط به همکاری ایران، ضمن اشاره به بازدیدهای خود و معاون پادمانی او از ایران و نشست‌های برگزار شده در سطوح مختلف و توافقات حاصل‌شده از جمله بیانیه مشترک مورد توافق در مارس ۲۰۲۳ و اقدامات اجرایی متعددی که پس از آن توسط ایران اتخاذ شده است – شامل اعطای دسترسی، نصب/خدمات تجهیزات نظارتی و تصمیم به پرداختن به مجموعه‌ای از موضوعات مانند اورانیوم با غنای بالا (HEU) – این ابتکار مدیر کل که مورد موافقت ایران نیز قرار گرفت، به دلیل تصویب قطعنامه‌ای غیرسازنده و سیاسی توسط شورای حکام با مانع مواجه شد. این حجم عظیم همکاری و تعامل نه تنها مورد قدردانی قرار نگرفته، بلکه توسط مدیر کل «کمتر از رضایت‌بخش» توصیف شده است که بسیار طنزآمیز است. یکی از دلایل اصلی این امر انتظار اقداماتی فراتر از تعهدات بین‌المللی ایران است، موضعی که از سوی برخی کشورهای غربی نیز مشاهده می‌شود و تمایز بین تعهدات پادمانی و تعهدات برجام را نادیده می‌گیرد. چنین رویکردی نه تنها غیرواقع‌بینانه است بلکه با نادیده گرفتن واقعیت‌های دیگر – از جمله خروج آمریکا از توافق در سال ۲۰۱۸، بازگرداندن و تشدید مداوم تحریم‌ها و قصور جدی و آشکار سایر اعضای اروپایی در پایبندی به تعهداتشان – تصویری ناقص از واقعیت ارائه می‌دهد و غیرقابل قبول است.

۲۱. در پس‌زمینه فعالیت‌های گسترده نظارتی و راستی‌آزمایی انجام‌شده توسط آژانس در ایران، تعداد زیادی از بازرسان منصوب تأییدشده و بودجه قابل توجه – چه بودجه عادی و چه فرابودجه‌ای – اختصاص یافته برای تأمین مالی فعالیت بازرسان در ایران، لغو انتصاب چند نفر اهمیت چندانی در مقایسه با تصویر کلی ندارد. در عین حال، اعمال حق لغو انتصاب یک حق حاکمیتی است که تحت ماده ۹ موافقت‌نامه پادمان جامع مقرر شده است. ایران همچنین آمادگی خود برای پذیرش انتصاب‌های جدید را اعلام کرده است.

۲۲. توضیحات درباره ادعاهای بی‌اساس آژانس در مورد پاک‌سازی انجام‌شده در چهار مکان

مکان	در خصوص اتهامات مربوط به پاک‌سازی
لویزان-شیان	تمام اسناد حقوقی معتبر مرتبط با اختصاص محل توسط شهرداری برای ساخت بزرگراه بین‌شهری، در سال‌های ۲۰۰۳-۲۰۰۴ به آژانس ارائه شده بود. در آن زمان روشن بود که پاک‌سازی موضوعیت ندارد و موضوع خاتمه یافت.
ورامین	تغییرات در ورامین تنها محدود به یک ساختمان بوده که مقرر شده بود به کاربری دیگری اختصاص یابد. این مکان قبلاً به استخراج سولفات سدیم اختصاص داشت. در پی پرسش آژانس درباره این تغییر که نمی‌توان آن را «پاک‌سازی» نامید، ایران پاسخ مقتضی را ارائه داد.
تورقوز آباد	توضیحات زمانی مربوط به این مکان که در آن ضایعات فلزی معامله شده بود، به آژانس ارائه شده است. ظاهراً هیچ نوع تخریبی در آنجا انجام نشده است که آژانس بتواند آن را به عنوان «پاک‌سازی» گزارش کند.
منطقه پشتیبانی مریوان	از آنجایی که این مکان متروک شده بود، جمع‌آوردندگان ضایعات فلزی ساختمان متروکه را برای جمع‌آوری قطعات آهن تخریب کرده بودند؛ با این حال، تمامی بخش‌های آوار هنگام حضور بازرسان آژانس در آنجا موجود بود. در آن زمان، معاون مدیر کل که از این مکان بازدید نمود، تأیید کرد که چنین نوع تخریبی را نمی‌توان «پاک‌سازی» محسوب کرد.
منطقه آزمایش مواد منفجره مریوان	در خصوص سنگر موجود در مکان آباده، روشن شد که این منطقه-یک معدن تعطیل شده-به‌عنوان انبار خنثی‌سازی مهمات مورد استفاده قرار گرفته است.

۲۳. برخلاف ادعای آژانس، ایران ماهیت و هدف فعالیت‌های آزمایش انفجاری را روشن ساخته است. همان‌طوری که گفته شد، انفجارها اقدامات کنترل‌شده‌ای برای خنثی‌سازی مهمات فرسوده یا معیوب بوده‌اند. طرح چنین اتهاماتی هیچ ارتباطی با موضوعات مرتبط با همکاری ندارد.

۲۴. ایران تا حد امکان، در پاسخ به پرسش‌های مربوط به تورقوز آباد با آژانس همکاری کرده است. هیچ تصویری در رسانه‌های ایرانی پیش از افشای تورقوز آباد توسط آژانس منتشر نشده است. اگر چنین تصویری توسط آژانس به ایران ارائه شده بود، ایران توضیحات لازم را ارائه می‌داد. در صورتی که چنین تصویر ادعایی در اختیار آژانس باشد و آژانس از اطلاع‌رسانی آن به ایران خودداری کرده باشد، این امر نشان‌دهنده همکاری ناکافی آژانس با ایران است.

۲۵. ارائه موضوعات به اشکال مختلف، بزرگنمایی ناعادلانه مسائل جزئی است. تکرار یک ادعا آن را حقیقی نمی‌نماید.

۲۶. سطح بالای همکاری ایران، از جمله به صورت داوطلبانه، با آژانس منجر به حل و فصل دو مورد از چهار موضوع باقی‌مانده (مکان‌ها) شد که بعدها آژانس با بهانه‌های مختلف مجدداً مطرح کرد.

۲۷. بسیار تأسفبار و شگفت‌آور است که آژانس در بند ۶۰ از چنین زبان افتراآمیزی بدون ارائه هیچ مدرک یا سند مستدل استفاده می‌کند. ایران معتقد است که آژانس باید از این نسبت‌های بی‌پروا اجتناب کند و در قبال این تهمت پاسخگو باشد. پیگیری این موضوع تا زمانی که آژانس این توهین را جبران نکند و اتهامات مذکور را پس نگیرد، در دستور کار ایران باقی خواهد ماند.

۲۸. کد اصلاحی ۳/۱ که مربوط به اعلام زودهنگام مؤسسات هسته‌ای است، تعهد پادمانی محسوب نمی‌شود و استمرار استناد آژانس به آن به عنوان تعهد، هیچ مشروعیتی به آن نمی‌بخشد. در واقع، پس از خروج آمریکا و عدم ایفای تعهدات از سوی سه کشور اروپایی/اتحادیه اروپا، ایران مطابق بندهای ۲۶ و ۳۶ برنامه جامع اقدام مشترک (JCPOA)، اقدامات داوطلبانه فراتر از موافقت‌نامه پادمان جامع، از جمله کد اصلاحی ۳/۱ (مطابق با مقدمه بند ۱۳ و پیوست ۱ بند ۶۵ برنامه جامع اقدام مشترک) را در فوریه ۲۰۲۱ متوقف کرد.

۲۹. در خصوص ادعای فقدان شفافیت که منجر به اختلال در استمرار دانش آژانس از برنامه هسته‌ای ایران شده است، ایران اجرای مجموعه‌ای از اقدامات داوطلبانه شفاف‌ساز فراتر از تعهدات حقوقی خود تحت موافقت‌نامه پادمان جامع را پس از خروج غیرقانونی آمریکا از برنامه جامع اقدام مشترک ادامه داده است. در این زمینه، پروتکل الحاقی و کد اصلاحی ۳/۱ باید به عنوان بخشی از اقدامات داوطلبانه فراتر از موافقت‌نامه پادمان جامع ایران که به اجرای موفق توافق هسته‌ای ۲۰۱۵ مرتبط است، تلقی شوند. این اقدامات از جمله دسترسی‌های تقویت‌شده و پایش لحظه‌ای -به صورت یک‌جانبه به مدت یک سال کامل به عنوان نشانه حسن نیت و حمایت از تلاش‌های دیپلماتیک علی‌رغم عدم پابندی متقابل یا هرگونه منفعت ملموس ادامه یافت. این موضوع رویکرد سازنده ایران را برجسته می‌کند و به طور مستقیم با ادعاهای عدم شفافیت و مانع‌تراشی در تضاد است

نظرات درباره بخش (ه) (بندهای ۷۶-۶۸ «نشست‌ها و مشورت‌های سطح بالا»)

۳۰. آژانس درخواست دسترسی به دو مکان تحت ماده 4.d پروتکل الحاقی را مطرح کرده بود که مبنای حقوقی آن به دلیل عدم توجیه کافی منتفی شده بود و این دسترسی به عنوان اقدامی با حسن نیت و مطابق با بیانیه مشترک ۲۶ اوت ۲۰۲۰ به صورت داوطلبانه اعطا شد. با وجود ارائه اطلاعات توسط ایران و اتخاذ تدابیر لازم شفافیت مطابق با بیانیه مشترک ۴ مارس ۲۰۲۳، از جمله نصب ۹ دوربین فراتر از تعهدات موافقت‌نامه پادمان جامع، آژانس این همکاری را به درستی ارزیابی نکرد. برخلاف ادعای مطرح شده در گزارش، بیانیه مذکور به هیچ مکان یا موضوع خاصی اشاره نکرده است. فرض بر این بود که همکاری‌های بیشتر بر اساس مدالیت‌های که قرار است توافق شود، انجام پذیرد. روشن شدن موضوعات پادمانی باقی‌مانده یک روند مستمر است و در این جلسات مورد بحث قرار

گرفت. با این حال، به دلیل ماهیت فنی این موضوعات، انتظار اینکه چنین جلسات سطح بالایی محل مناسبی برای حل و فصل آنها باشد، واقع‌بینانه نیست.

نظرات درباره بخش (و) (بندهای ۸۰-۷۷ «ارزیابی کلی»)

۳۱. ادعای آژانس مبنی بر «برنامه هسته‌ای ساختارمند/علامت‌شده‌ای که توسط ایران تا اوایل دهه ۲۰۰۰ انجام شده و برخی فعالیت‌ها از مواد هسته‌ای/علامت‌نشده استفاده کرده‌اند» که برای اولین بار در اینجا مطرح شده و پیش از آن با ایران به اشتراک گذاشته نشده است، بی‌اساس و فاقد هرگونه مبنا می‌باشد. علاوه بر این، این موضوع پس از اجرای «نقشه راه» در سال ۲۰۱۵ بسته شده است. در مورد تورقوز آباد و سایر مکان‌ها، همچنین در بخش‌های دیگر گزارش، اتکای بیش از حد به اطلاعات طرف‌های ثالث منجر به نتیجه‌گیری‌های نادرست شده است.

۳۲. ایران بارها پایبندی خود به تعهدات معاهده ان‌پی‌تی را اعلام کرده است. فتوای رهبر معظم انقلاب درباره حرام بودن سلاح‌های کشتار جمعی، نشانه‌ای دیگر از ماهیت صلح‌آمیز برنامه هسته‌ای ایران است. استناد به دیدگاه‌های شخصی به عنوان مدرکی برای تلاش ایران در دستیابی به سلاح هسته‌ای قابل قبول نیست - موضوعی که برای مقامات هر کشور غربی یا غیرغربی که خواهان سلاح هسته‌ای هستند هرگز حساسیت آژانس را برنیا نگیخته است.

۳۳. باید تأکید شود که سطح غنی‌سازی ایران با نیازهای فنی فعالیت‌های صلح‌آمیز در مقیاس توسعه‌ای سازگار است - امری که در چندین کشور عضو آژانس از مناطق مختلف جهان نیز رایج است. همچنین باید خاطر نشان کرد که تا زمانی که فعالیت‌های هسته‌ای یک کشور تحت نظارت آژانس باشد، هیچ دلیل نگرانی وجود ندارد. بر اساس اسناد آژانس، محدودیتی برای سطح غنی‌سازی وجود ندارد و تنها محدودیت مربوط، ممنوعیت انحراف این فعالیت‌ها یا مواد به مقاصد غیرصلح‌آمیز است. قابل توجه است که در هیچ جای گزارش ابهامی درباره فعالیت‌های هسته‌ای کنونی ایران یا انحراف در مواد یا بهره‌برداری‌های هسته‌ای آن وجود ندارد. در این چارچوب، مدیر کل نه حق دارد و نه حتی موظف است فعالیت قانونی را به عنوان موضوع نگرانی معرفی کند. جمهوری اسلامی ایران بار دیگر - با تأکید بر اینکه هرگز به دنبال سلاح هسته‌ای نبوده و نخواهد بود - تأکید می‌کند که عضویت خود در ان‌پی‌تی و همکاری کامل با آژانس هیچ جایگاهی برای اتهام تلاش ایران در دستیابی به سلاح هسته‌ای باقی نمی‌گذارد. ایران تحت گسترده‌ترین فعالیت‌های راستی‌آزمایی در تاریخ آژانس و با شفافیت کامل قرار داشته و انتظار دارد در مقابل این پایبندی دقیق به تعهدات، این رویکرد همکاری توسط آژانس و کشورهای عضو آن به رسمیت شناخته شود.

۳۴. آژانس بین‌المللی انرژی اتمی یک نهاد قضایی نیست و بنیان‌های حقوقی آن نهاد، آژانس را به مأموریتی صرفاً فنی، غیرسیاسی و مبتنی بر راستی‌آزمایی ملزم می‌کند. بر اساس فرهنگ واژه‌گان پادمانی آژانس، «پادمان» مجموعه‌ای از اقدامات فنی است که توسط آژانس برای راستی‌آزمایی مستقل به کار می‌روند تا اطمینان حاصل شود که مواد

هسته‌ای به سلاح هسته‌ای یا دیگر دستگاه‌های انفجاری هسته‌ای منحرف نمی‌شوند. تا به امروز، هیچ گزارشی از سوی مدیر کل مبنی بر وقوع چنین انحرافی در ایران ارائه نشده است. گمانه‌زنی‌های سیاسی نباید به عنوان نگرانی‌های فنی و حقوقی مطرح شوند.

نظرات درباره بخش (ی) (بندهای ۸۱ تا ۸۶ «خلاصه»)

۳۵. خواه در چارچوب برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) و خواه در چارچوب موافقت‌نامه پادمان جامع (CSA)، اقدامات اعتمادساز دوطرفه است و تعهدات باید متقابل باشد. در شرایط کنونی، باقی ماندن در چارچوب معاهده ان‌پی‌تی همراه با اجرای روزانه موافقت‌نامه پادمان جامع، به خودی خود اقدامات اعتمادساز قوی محسوب می‌شود که نشان می‌دهد ایران شفافیت را به جای ابهام، همکاری را به جای تقابل و راستی‌آزمایی را به جای سیاسی‌سازی انتخاب کرده است. با این حال، همه این‌ها بر حفظ دو پیش‌شرط: مرکزی بودن ان‌پی‌تی به عنوان سنگ بنای رژیم عدم اشاعه و خلع سلاح هسته‌ای و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به عنوان نهادی بی‌طرف، فنی و مهم‌تر از همه غیرسیاسی استوار است. لازم به ذکر است که تمامی ادعاهای مربوط به برنامه هسته‌ای گذشته ایران، مطابق قطعنامه آژانس در نوامبر ۲۰۱۵ پس از امضای برجام، رسماً بسته شده است.

۳۶. جمهوری اسلامی ایران هیچ فعالیت یا ماده هسته‌ای اعلام نشده‌ای ندارد و نداشته است. یقیناً توضیحات و اسناد متعددی درباره مکان‌های ادعایی که مربوط به بیش از دو دهه پیش است نیز به آژانس ارائه شده است. در حالی که تمامی فعالیت‌ها و مواد هسته‌ای ایران تحت نظارت و راستی‌آزمایی آژانس است و هیچ انحرافی مشاهده نشده است، بزرگنمایی این موضوعات غیرمهم و ادعایی و ابراز نگرانی‌های بیش از حد صرفاً بهانه‌ای برای ایجاد نگرانی‌های تصنعی است. این امر به ویژه در شرایطی صادق است که در منطقه ما، رژیم صهیونیستی خارج از تمامی معاهدات خلع سلاح سلاح‌های کشتار جمعی عمل می‌کند و مجهز به چنین تسلیحاتی است، اما آژانس و کشورهای مدعی جرأت اقدام علیه این رژیم را ندارند.

۳۷. منابع اطلاعاتی گزارش مدیرکل بسیار مورد تردید است - تمامی اطلاعات موجود در بند ۶ اجرایی (OP6) قطعنامه شورای حکام نوامبر ۲۰۲۴ نمی‌تواند شامل داده‌های دریافت شده از سرویس اطلاعاتی یک طرف ثالث باشد که نیت‌های شوم آن نسبت به ایران حتی نیاز به اثبات ندارد؛ در غیر این صورت ارزیابی مبتنی بر چنین داده‌هایی، ادعای بی‌طرفی و حرفه‌ای بودن را زیر سؤال می‌برد. به طور کنایه‌آمیز، همان نهاد غیرعضو ان‌پی‌تی و تنها دارنده تسلیحات کشتار جمعی در منطقه است.

۳۸. اگرچه وسعت گسترده همکاری و تعامل ایران هرگونه ادعای مانع‌تراشی را بی‌اثر می‌کند، اما این همکاری قدرشناسی نشده و به طور شوم به عنوان «کمتر از رضایت‌بخش» برچسب خورده است. با توجه به سطح گسترده همکاری ایران، انتظار واقعی این است که چنین همکاری‌ای به عنوان رضایت‌بخش به رسمیت شناخته شود.

۳۹. این گزارش تصریح می‌کند که آژانس هیچ نشانه قابل‌اعتمادی از وجود برنامه هسته‌ای اعلام‌نشده ساختاریافته‌ای که در حال حاضر در ایران اجرا شود، نیافته است و به اظهارات مقامات عالی ایران مبنی بر اینکه استفاده از سلاح‌های هسته‌ای با قوانین اسلامی ناسازگار است، توجه دارد.

۴۰. در پایان، ایران عمیقاً نگران احتمال تبدیل شدن آژانس به ابزاری برای دخالت در امور داخلی کشورهای عضو است. ارائه ارزیابی‌های سیاسی، قضاوت‌های ارزشی، نگرانی‌های بی‌اساس فاقد مبانی فنی و حقوقی، معادل دخالت است. تنها با اجتناب از سیاسی‌سازی و پابندی به مأموریت فنی آژانس می‌توان اعتبار و بی‌طرفی آژانس را ارتقا داد.

۴۱. با توجه به موارد فوق، ایران از تمامی اعضا می‌خواهد که در کنار حقیقت‌بايستند و اطمینان حاصل کنند که آژانس به ابزاری برای اهداف سیاسی عده‌ای محدود تبدیل نشده و حقوق مسلم یک کشور عضو در استفاده از انرژی هسته‌ای صلح‌آمیز را سلب ننماید.

نتیجه‌گیری

اول، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی قطعنامه نوامبر ۲۰۲۴ را به عنوان مرجع تهیه این گزارش ذکر کرده است. متأسفانه، قطعنامه مورد بحث در یک اقدام سیاسی توسط سه کشور اروپایی و آمریکا در شورای حکام بدون اجماع و با بی‌توجهی کامل به نتایج سفر مدیرکل به ایران تصویب شد. جای تأسف است که مدیرکل در گزارش حاضر هیچ اشاره‌ای به این بی‌توجهی به مأموریت خود توسط آن کشورها نکرده است.

دوم، کل این گزارش مربوط به وجود ادعایی مقدار محدودی مواد هسته‌ای در چهار مکان ادعایی بیش از دو دهه پیش است که بر اساس مجموعه‌ای از داده‌های جعلی ارائه شده توسط رژیم صهیونیستی صورت گرفته است. نکته قابل توجه این است که در هیچ جای این گزارش هیچ ابهامی در مورد فعالیت‌های هسته‌ای فعلی ایران یا هرگونه انحراف در مواد یا بهره‌برداری‌های هسته‌ای آن وجود ندارد. در این راستا، چند نکته قابل توجه است:

۱. تمام ادعاهای مربوط به برنامه هسته‌ای گذشته ایران، طبق قطعنامه نوامبر ۲۰۱۵ پس از انعقاد برجام، رسماً مختومه اعلام شد. بنابراین، اقدامات فعلی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در تضاد آشکار با مفاد قطعنامه مورد بحث بوده و تلاشی سیاسی برای احیای ادعاهای اثبات نشده و گمراه‌کننده محسوب می‌شود.

۲. آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در گزارش خود بیان می‌کند که دو مورد از چهار مکان مورد بحث - یعنی لویزان-شیان و به اصطلاح مریوان - دیگر موضوع باقی‌مانده محسوب نمی‌شوند. تأکید بر این دو موضوع و طرح مجدد آن‌ها در گزارش، هدفی جز زنده کردن مجدد ادعاهای قدیمی و بی‌اساس در قالب یک پرونده اغراق‌آمیز به منظور بهره‌برداری سیاسی مجدد علیه ایران ندارد.

۳. در مورد دو مکان دیگر - ورامین و تورقوز آباد - باید تأکید کرد که ایران توضیحات لازم و اسناد پشتیبان از جمله در دو بازدید اخیر معاون مدیر کل و رئیس امور پادمان از تهران را به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ارائه کرده است. جمهوری اسلامی ایران هیچ ماده یا فعالیت هسته‌ای اعلام نشده‌ای نداشته و در حال حاضر نیز ندارد. این موضوع به ثبت رسیده که اسناد و توضیحات گسترده‌ای در مورد این دو مکان به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ارائه شده است، ادعاهای مربوط به آنها به بیش از بیست سال پیش برمی‌گردد. در حالی که تمام مواد و فعالیت‌های هسته‌ای ایران تحت نظارت و راستی‌آزمایی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی بوده و هیچ انحرافی مشاهده نشده است، بزرگنمایی این دو موضوع ادعایی و ابراز نگرانی اغراق‌آمیز در مورد آنها صرفاً بهانه‌ای برای ایجاد یک حس هشدار ساختگی است - به ویژه در منطقه‌ای که رژیم صهیونیستی خارج از تمام معاهدات خلع سلاح و سلاح‌های کشتار جمعی باقی مانده و به چنین سلاح‌هایی مسلح است، در حالی که آژانس و کشورهای مدعی فاقد شجاعت برای انجام هرگونه اقدامی در مورد آن هستند.

سوم، اگرچه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در گزارش خود ادعا می‌کند که «این سه مکان، و سایر مکان‌های مرتبط احتمالی، بخشی از یک برنامه هسته‌ای ساختار یافته اعلام‌نشده بودند که توسط ایران تا اوایل دهه ۲۰۰۰ انجام می‌شد و برخی از فعالیت‌ها از مواد هسته‌ای اعلام‌نشده استفاده می‌کردند»، اما در جای دیگری از همان گزارش به صراحت تأیید می‌کند که «آژانس هیچ نشانه‌ای معتبری از وجود یک برنامه هسته‌ای ساختار یافته اعلام‌نشده که در حال حاضر در ایران در حال اجرا است، پیدا نکرده است و اظهارات بالاترین مقامات ایران مبنی بر این که استفاده از سلاح‌های هسته‌ای با قوانین اسلامی ناسازگار است را مورد توجه قرار می‌دهد». این اذعان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نشان می‌دهد که تحت فشار سیاسی برخی کشورها، آژانس به ابزاری برای بازگشایی پرونده‌های بسته شده قبلی که اثبات نشده‌اند، تبدیل شده است و از این طریق بر ایران فشار وارد می‌کند.

چهارم، موضوع دیگری که در گزارش مطرح شده و کاملاً خارج از محدوده وظایف محوله آژانس بین‌المللی انرژی اتمی است، غنی‌سازی اورانیوم ۶۰ درصد است. در این گزارش آمده است: «گرچه فعالیت‌های غنی‌سازی تحت نظارت پادمان به خودی خود ممنوع نیستند، اما این واقعیت که ایران تنها کشور غیردارنده سلاح هسته‌ای است که اورانیوم غنی‌شده تا ۶۰ درصد را تولید و انباشت می‌کند، همچنان مایه نگرانی جدی است و با توجه به پیامدهای بالقوه اشاعه آن، توجه بین‌المللی را به خود جلب کرده است.» در این مورد، باید تأکید کرد تا زمانی که فعالیت‌های هسته‌ای یک کشور تحت نظارت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی باشد، هیچ دلیلی برای نگرانی وجود ندارد. طبق اسناد آژانس، هیچ محدودیتی در سطح غنی‌سازی وجود ندارد و تنها محدودیت مربوطه، ممنوعیت انحراف چنین فعالیت‌ها یا موادی به سمت اهداف غیرصلح‌آمیز است.

در این چارچوب، مدیرکل نه حق دارد و نه حتی موظف است که یک فعالیت قانونی را به عنوان یکی از موارد نگرانی تعیین کند. اقدام آقای گروسی در این زمینه کاملاً سیاسی و همسو با منافع برخی کشورهای خاص است که باید در قبال آن پاسخگو باشد.

پنجم، یکی دیگر از موارد فرعی مطرح شده توسط آقای گروسی در گزارش، مربوط به کد اصلاحی ۳/۱ است. باید اذعان کرد که پس از خروج آمریکا از برجام و عدم اجرای تعهدات سه طرف اروپایی ذیل این موافقتنامه، جمهوری اسلامی ایران - در اجرای قانون اقدام راهبردی مصوب مجلس شورای اسلامی - اجرای تعهدات داوطلبانه هسته‌ای خود فراتر از موافقتنامه پادمان ذیل برجام را به حالت تعلیق درآورد. کد اصلاحی ۳/۱ که مربوط به اعلام زود هنگام مؤسسات هسته‌ای است، تکلیف پادمانی محسوب نمی‌شود و استناد مداوم آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به آن، هیچ مشروعیتی به آن نمی‌دهد.

ششم، این گزارش همچنین ادعا می‌کند که «در سال‌های اخیر، ایران به گونه‌ای اقدام به لغو انتصاب بازرسان باتجربه کرده است که توانایی آژانس در اجرای مؤثر و کارآمد پادمان را تضعیف می‌کند». با این حال، باید توجه داشت که طبق گزارش آژانس بین‌المللی انرژی اتمی مندرج در گزارش اجرای پادمان (SIR) در سال ۲۰۲۴، تا ۳۱ دسامبر ۲۰۲۴، در مجموع ۲۷۴ بازرس در بخش‌های عملیاتی ایران و دفتر راستی‌آزمایی استخدام شده بودند که ۱۲۵ نفر از این بازرسان به‌طور خاص در دفتر راستی‌آزمایی ایران مستقر بودند. اینکه جمهوری اسلامی ایران در پاسخ به اقدام سیاسی سه کشور اروپایی در شورای حکام، انتصاب برخی از بازرسان را لغو کرد، نباید به عنوان تضعیف ظرفیت یا توانایی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در ایران تفسیر شود. بدیهی است که نمی‌توان از ایران انتظار داشت که به‌طور منطقی به بازرسان چنین کشورهایی اعتماد کامل داشته باشد و لغو انتصاب آنها، حق حاکمیتی جمهوری اسلامی ایران تحت موافقتنامه پادمان است. واقعاً جای تأسف دارد که آقای گروسی حضور و کار ۱۲۵ بازرس از کشورهای مختلف فعال در ایران را نادیده می‌گیرد و کل توانایی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را به تعداد انگشت‌شماری بازرس از سه کشور اروپایی تقلیل می‌دهد.

هفتم، تمام موارد فوق در تضاد کامل با این واقعیت است که این گزارش بیان می‌کند: «ایران به همکاری با آژانس در مورد موضوعات پادمانی معمول ادامه می‌دهد و آژانس در حال انجام تلاش‌های گسترده راستی‌آزمایی در این کشور در راستای چرخه سوخت هسته‌ای و فعالیت‌های مرتبط با آن است». علاوه بر این، گزارش اجرای پادمان در سال ۲۰۲۴ خاطر نشان می‌کند: «بر اساس ارزیابی انجام شده، دبیرخانه به این نتیجه رسیده که مواد هسته‌ای اعلام شده در ۳۱ کشور، از جمله ایران، همچنان در فعالیت‌های صلح‌آمیز باقی مانده‌اند.»

همین گزارش شامل چندین آمار قابل توجه است. به عنوان مثال، نشان می‌دهد که در میان ۳۲ کشوری که بدون اجرای پروتکل الحاقی، موافقتنامه پادمانی منعقد کرده‌اند - که ایران یکی از آنهاست - ۲۱ مورد از ۱۰۰ مؤسسه هسته‌ای

پادمانی در ایران واقع شده‌اند. از ۶۸۲ بازرسی انجام شده در میان این گروه از کشورها، ۴۹۳ مورد فقط در ایران انجام شده است. از ۲۲۴ راستی‌آزمایی اطلاعات طراحی، ۱۴۴ مورد منحصراً در ایران انجام شده است. از مجموع ۱۸۹۵ روز بازرسی از کل این گروه، ۱۲۶۰ روز فقط در ایران صرف شده است. علاوه بر این، گزارش بیان می‌کند که ۲۲،۶۲۶،۰۰۰ یورو از بودجه عادی ۳۸،۹۰۵،۰۰۰ یورویی آژانس برای سال ۲۰۲۴ منحصراً در ایران هزینه شده است. علاوه بر این، ۴،۳۰۰،۰۰۰ یورو از ۲۸،۰۰۰،۰۰۰ یورو کمک‌های فرابودجه‌ای یا داوطلبانه آژانس نیز به فعالیت‌هایی در ایران اختصاص داده شده است.

چنین حجم گسترده‌ای از فعالیت‌های آژانس در ایران، اگر نشان دهنده همکاری سازنده و جامع ایران با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نباشد، چه چیزی را نشان می‌دهد؟ این که آژانس هیچ انحراف و هیچ بی‌نظمی در رابطه با نظارت‌های پادمانی جاری مربوط به مواد و فعالیت‌های هسته‌ای ایران نیافته است و در عین حال تمرکز خود را بر روی موضوعات قبلاً مختومه معطوف کرده است، اگر اقدامی با انگیزه سیاسی و تحت فشار برخی کشورها نباشد، چه چیزی را نشان می‌دهد؟

هشتم، در طول تاریخ آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، موارد متعددی از سیاسی‌کاری و سوءاستفاده سیاسی در این نهاد بین‌المللی مشاهده شده است. سکوت کرکننده کشورهای غربی، آمریکا و مقامات آژانس در قبال رژیم صهیونیستی اسرائیل، نمونه‌ای از این سیاسی‌کاری است.

نهم، و در نهایت، بگذارید به صراحت اعلام گردد: جمهوری اسلامی ایران نه به دنبال سلاح هسته‌ای است و نه هیچ ماده یا فعالیت هسته‌ای اعلام نشده‌ای دارد. ایران تاکنون به تمام تعهدات خود پایبند بوده است. هزینه‌ای که ایران متحمل شده است، به خاطر حفظ عزت، افتخار، پیشرفت و پایداری خود در مواجهه با زور و جاه‌طلبی‌های سلطه‌جویانه برخی قدرت‌ها بوده است. اگر این کشورها بخواهند از صبر ایران سوءاستفاده کنند و در مسیر اشتباه خود پافشاری کنند، ایران - متناسب با شرایط در حال تحول و اقدامات سایر طرف‌ها - مجبور به اتخاذ و اجرای تصمیمات مناسب خواهد شد که مسئولیت، عواقب و پیامدهای آن کاملاً بر عهده آن کشورها خواهد بود.